

การสร้างสื่อนิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัย*

THE DEVELOPMENT OF TALES TO ENHANCE GENEROSITY IN CHILDREN IN EARLY CHILDHOOD

ปิมปภา ร่มสุข (Pimpapar Ruamsuk)**

ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์ (Kwanchit Sasiwongsaraj)***

นันทิยา ดวงภูมิเมศ (Nantiya Doungphummes,)

ชนบพร วงศ์กาฬสินธุ์ (Kanopporn Wonggarasin)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างนิทานต้นแบบซึ่งใช้หลักการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจและหลักการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างมีระบบและขั้นตอน 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสื่อนิทานที่สร้างขึ้นต่อพฤติกรรมคุณธรรมความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัย โดยมีสมมติฐานในการวิจัยคือ 1) นิทานต้นแบบซึ่งใช้หลักการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจและหลักการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างมีระบบและขั้นตอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 2) ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัยของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre experimental design) แบบ The One-group pre-test post-test Design กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้งเพศชายและหญิง อายุ 5-6 ปีจำนวน 1 ห้องเรียนรวม 36 คนหนังสือนิทานผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเองโดยอาศัยหลักการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยและหลักการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจให้เด็กปฐมวัยรู้จักการมีน้ำใจช่วยเหลือและรู้จักการแบ่งปันให้ผู้อื่นและสังคมจำนวน 2 เรื่องในรูปแบบหนังสือทั่วไปและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อนำไปใช้สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ปกครองในช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประสิทธิภาพของนิทาน (E_1/E_2) กำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 80/80 หนังสือนิทานที่พัฒนาจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์แล้วได้นำไปใช้ในการทดลอง 10 สัปดาห์โดยมีครูเป็นผู้เล่านิทาน ก่อนและหลังการทดลองมีการวัดพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจของกลุ่มตัวอย่าง หาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ Dependent Sample t-test

* เพื่อนำเสนองานวิจัยเรื่อง การสร้างสื่อนิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัย (To Present the result of the development of tales to enhance generosity in children in early childhood)

** นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล (Student of Master of Arts in Language and Culture for Communication and Development, Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University) E-mail: somchuti@yahoo.co.th

*** อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล (Lecturer at Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University)

ผลการวิจัยพบว่าผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อนิทานที่ผู้วิจัยสร้างได้ค่าประสิทธิภาพ 86.11/84.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การสร้างสื่อนิทานให้มีประสิทธิภาพนั้นพบว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างอย่างชัดเจนและการศึกษาข้อมูลเพื่อสร้างเนื้อหาภาษารูปเล่มภาพประกอบคู่มือในการเล่านิทานรวมถึงการใช้เทคนิคเพื่อให้เด็กมีความน่าสนใจได้แก่การสร้างนิทานสองเรื่องโดยให้ตัวละครมีความแตกต่างกันแบบคู่ตรงข้ามการจูงใจโดยใช้ความกลัวรวมถึงการใส่เนื้อหาที่ทำให้เด็กมีส่วนร่วมเช่นเสียงร้องของตัวละครสามารถกระตุ้นความสนใจได้เป็นอย่างดีต่อนอกจากนี้การสร้างตัวละครที่มีความน่าสนใจและเป็นแบบอย่างที่ดีจะทำให้เด็กชื่นชอบและเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของตัวละคร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นจากผู้ปกครองที่สอบถามผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พบว่านิทานอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นทั้งสองเรื่องนั้น เนื้อเรื่อง ภาษา ภาพประกอบตัวละครมีความเหมาะสมและน่าสนใจ บุตรหลานของทุกคนชอบและตั้งใจฟังนิทาน

สื่อนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคุณธรรมความมีน้ำใจของกลุ่มตัวอย่าง โดยค่าคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองเล่านิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการสังเกตพบว่าหลังการทดลองเล่านิทานครั้งแรกกลุ่มตัวอย่างแสดงพฤติกรรมความมีน้ำใจต่อครูและเพื่อนเพิ่มมากขึ้นนอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของตัวละครอีกด้วย

สื่อนิทานที่มีประสิทธิภาพและมีความน่าสนใจสามารถพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัยได้ ดังนั้นภาครัฐ สถาบันการศึกษา ครูและผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อนิทานโดยการสร้างหรือเลือกสื่อนิทานที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมและมีความน่าสนใจมาใช้ปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในเด็กปฐมวัย

Abstract

The purposes of this study were: (1) to develop model tales using principles of persuasive communication and principles of tale development to enhance generosity behaviors in early childhood pupils; (2) to assess the effectiveness of the developed tales on the generosity behaviors of early childhood pupils. For the second objective, two hypotheses were formulated: (1) the tales constructed to enhance the generosity behaviors were effective; (2) the mean score on the generosity behaviors after the implementation of the tales was higher than that before the use of the materials.

The research is a pre-experimental (one group pretest and posttest design). The subjects chosen for this study were 36 male and female pupils of a Kindergarten Level 2 class, aged 5 – 6 years old. The research instruments were two tale books, constructed by the researcher. The tale books were based on the principles of persuasive communication and principles of tale construction. The tales aimed at enhancing the ethical behaviors of generosity in children in early childhood pupils. The tales constructed were also to establish the value of generosity and to encourage sharing among others of kindergarten pupils. The

books of tales were published in printed and electronic formats. Early childhood children's parents were also surveyed through the internet to find out the effectiveness of the tales constructed. The effectiveness criteria of the tales were set at a level of 80/80. After the tales were constructed, they were tested and revised until the effectiveness reached the expected criteria level. The tales were implemented in a kindergarten classroom for 10 weeks. The pretest was given to the subjects before the experiment to measure their level of generosity. The tales were told to the subjects by the classroom teacher. After the experiment the posttest was given to measure the subjects' scores on generosity. A dependent sample t-test was used to determine the difference between the mean scores of generosity of the subjects before and after the treatment.

The results of the study were:

(1) The effectiveness of the tales constructed was 86.11/84.25, which was higher than the expected criteria. It was found that the tales had clear objectives, correct content, suitable background, beautiful layout and illustrations. The presentation techniques were suitable and interesting. The characters in the two tales were divided clearly into two opposite character traits – good and bad ones. “Fear” was the motivation used in the tales. The tales also included words and phrases that motivated students to participate in the story telling such as cries of characters. The characters were interesting and they were good models for pupils to follow. The parents who were surveyed through the internet revealed positive opinions. They agreed that the tales had suitable content, illustrations, and characters. The parents who participated in the study also agreed that the tales were interesting and motivating. Early childhood children listened to the tales attentively.

(2) The mean score of the posttest was significantly higher than that of the pretest at the significant level of .05. This indicated that the tales constructed could change the ethical behavior of generosity of the subjects. The data from observation also revealed that after the implementation of the first tale the subjects showed generous behavior towards teachers and classmates. Some pupils imitated the behaviors of characters in the tales they had listened to.

Based on the research results, it is recommended that schools, teachers, and parents to use tales to develop the ethical behaviors of generosity. Developing and selecting suitable tales are important. Tales can be used to develop the ethical behavior of generosity of kindergarten pupils and also to lessen undesired behaviors.

บทนำ

จากผลการศึกษาโครงการศึกษาสภาวะการเริ่มต้นชีวิตนักเรียนมัธยมทั่วประเทศ อายุ 14-18 ปีจาก 76 จังหวัดทั่วประเทศในปีพ.ศ.2553 ที่ผ่านมา พบข้อมูลที่น่าสนใจ 4 เรื่อง คือ น้ำใจของเด็กไทยลดลง ค่านิยมทำความดีก็ลดลง เหลือเพียงร้อยละ 34.19 เท่านั้น ซึ่งในจำนวนนี้เด็กแสดงความเห็นว่าคิดว่า หากจะทำความดีต้องหลบๆ ซ่อนๆ และยังพบว่า เด็กไทยมีความรู้เท่าทันสื่อไม่ถึงร้อยละ 50 ขาดภูมิคุ้มกันในการเสพสื่อดี และสุดท้ายคือ การขาดการใส่ใจภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น (สุริยเดว ทรีปาตีและคณะ, 2556: 36-41) สอดคล้องกับผลการวิจัยของดร.ปัญญา รุ่งเรือง ซึ่งพบว่า สภาพทั่วไปทั้งทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และ สังคมไทย มีความย่ำแย่ทางคุณธรรมและจริยธรรม เห็นแก่ตนยิ่งกว่าส่วนรวม ถูกครอบงำ ด้วยวัตถุนิยม (ปัญญา รุ่งเรือง, 2547) จากงานวิจัยซึ่งเกี่ยวกับต้นทุนชีวิตของเด็กไทยและสภาพของสังคมในปัจจุบันที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยในปัจจุบันกำลังจะก้าวเข้าสู่ภาวะขาดแคลนนํ้าใจมากขึ้น

ล่าสุดเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ.2557 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ได้ประกาศนโยบายเดินหน้าประเทศไทย ด้วยการฟื้นค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติ โดยมีความมีน้ำใจรวมอยู่ด้วย พร้อมกันนี้นายกรัฐมนตรี ได้ส่งมอบบทอาขยานที่ได้ปรับค่านิยมหลัก 12 ประการให้เป็นบทกลอนคล้องจอง เพื่อให้โรงเรียนนำไปให้เด็กท่องจำด้วย (ทีมข่าววัฒนธรรมไทยรัฐออนไลน์, 2557) จึงเห็นได้ว่า ความมีน้ำใจนั้น เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีน้ำใจ พร้อมช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมต่อไป

คุณธรรมด้านความมีน้ำใจสามารถปลูกฝังได้ตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะในช่วงที่เรียกว่า “ปฐมวัย” เนื่องจากวัยนี้นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ว่าเป็นวัยที่เหมาะสมที่จะปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ดังที่พูนสุข ช่วยทอง (2548: 162) ได้แสดงทรรศนะไว้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยสำคัญในชีวิต เป็นพื้นฐานสำคัญของการมีบุคลิกภาพที่ดี ที่จะคงอยู่กับเด็กตลอดไปในภายภาคหน้า ดังนั้นการปลูกฝังคุณธรรมที่ดีให้แก่เด็กวัยนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญและเป็นเรื่องที่ต้องกระทำอย่างยิ่ง

นิทานเป็นสื่อที่มีความเหมาะสม ตรงกับความสนใจ และสามารถถ่ายทอดคุณธรรมให้ออกมาเป็นรูปธรรมได้ การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมในวัยนี้ยังอยู่ในระดับก่อนเกณฑ์ (Pre conventional Level) เด็กจะเข้าใจลักษณะของรูปธรรมมากกว่านามธรรม (Helen Bee, 1975: 299) นิทานจึงมีความเหมาะสม เพราะทำให้เด็กสามารถเข้าใจคุณธรรมชัดเจน นอกจากนี้นิทานยังสามารถใช้ปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็กได้อีกด้วย ดังเช่นในงานวิจัยซึ่งพบว่านิทานสามารถพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ เช่น อิทธิพลของตัวแบบจากนิทานมีผลต่อพฤติกรรม การรับรู้ด้านความมีวินัยและความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย (สายทิพย์ บำบัดภัย, 2552: 95-97) และการจัดกิจกรรมการเล่านิทานทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการควบคุมอารมณ์ตนเองสูงขึ้น (เปี่ยมนันต์ บุญธิมา, 2549) เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่แล้วงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กนั้น เป็นการพัฒนาคุณลักษณะด้านอื่นๆ นิทานเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจยังมีน้อย และมักเป็นการนำสื่อนิทานที่มีอยู่แล้วมาใช้ โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบกิจกรรมอื่นๆ เช่นการร้องเพลง การใช้หุ่นมือ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่ต้องการ แต่จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่านิทานที่สร้างขึ้นเองบนฐานทฤษฎีที่สร้างแรงจูงใจ และมีการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ เป็นกรอบในการสร้างนิทาน จะทำให้นิทานที่สร้างขึ้นมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสม และตรงกับความสนใจของผู้เรียน ส่งผลให้นิทานมีประสิทธิภาพในการพัฒนาพฤติกรรมของ

เด็ก (พัชรีย์ สวนแก้ว, 2536: 43; ศุภศิริ บุญประเวศ, 2552: 85) จากข้อค้นพบดังกล่าว งานวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างนิทานต้นแบบโดยใช้หลักการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจและหลักการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย อย่างมีระบบและขั้นตอน และใช้แนวคิดในการสร้างตัวนาเรื่องในนิทาน แบบคู่ตรงข้าม (Binary opposition) (Saussure, 1974 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2555: 33-34) เพื่อให้ความมีน้ำใจโดดเด่นขึ้น เพื่อช่วยให้เด็กปฐมวัยจะสามารถเข้าใจคุณธรรมความมีน้ำใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างนิทานของตนเองได้ และ 2) ศึกษาประสิทธิภาพของสื่อนิทานที่สร้างขึ้นต่อพฤติกรรมคุณธรรมความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัย โดยการศึกษาครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัย คือ 1) นิทานต้นแบบ ซึ่งใช้หลักการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจและหลักการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย อย่างมีระบบและขั้นตอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัยของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre experimental design) แบบ The One-group pre-test post-test Design (มาเรียม นิลพันธุ์, 2547: 144) กลุ่มตัวอย่างจะได้รับฟังการเล่านิทานจากหนังสือนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งนิทานมีเนื้อหาโน้มน้าวใจให้เด็กปฐมวัยรู้จักการมีน้ำใจ ช่วยเหลือ และรู้จักการแบ่งปันให้ผู้อื่นและสังคม โดยครูประจำชั้นเป็นผู้เล่านิทาน ตามแผนการเล่านิทานที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้งเพศชายและหญิง อายุ 5-6 ปี โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับฉลาก ซึ่งชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนทั้งหมด 180 คน ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียน 36 คน (เป็นชาย 19 คน และหญิง 17 คน)

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างหนังสือนิทานและหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ขึ้นจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่อง “กุกโกใจดี” และ “หนูใจดี” โดยอาศัยหลักการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจและหลักการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการสร้างนิทานที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจให้เด็กปฐมวัยรู้จักการมีน้ำใจ ช่วยเหลือ และรู้จักการแบ่งปันให้ผู้อื่นและสังคม โดยแสดงออกทางกายภาพ ทางจิตใจ และทางกายภาพหรือสิ่งของ และสร้างเครื่องมือต่างๆ สำหรับใช้ประเมินผลการทดลอง จากนั้นจัดตารางเพื่อทดลองนิทานและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยก่อนการทดลองเล่านิทานครั้งแรกให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการเก็บคะแนน pre-test จากนั้นจึงให้ครูเล่านิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 2 เรื่องให้กลุ่มตัวอย่างฟัง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 เรื่อง รวมระยะเวลา 3 สัปดาห์ ระหว่างที่ครูเล่านิทานในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะบันทึกความสนใจของเด็กปฐมวัยขณะฟังนิทาน และหลังจากการเล่านิทานครั้งแรก ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความสนใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเก็บข้อมูล

ความสนใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อนิทาน หลังจากการทดลองเล่านิทานครบ 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัยอีกครั้ง เพื่อเก็บคะแนน post-test

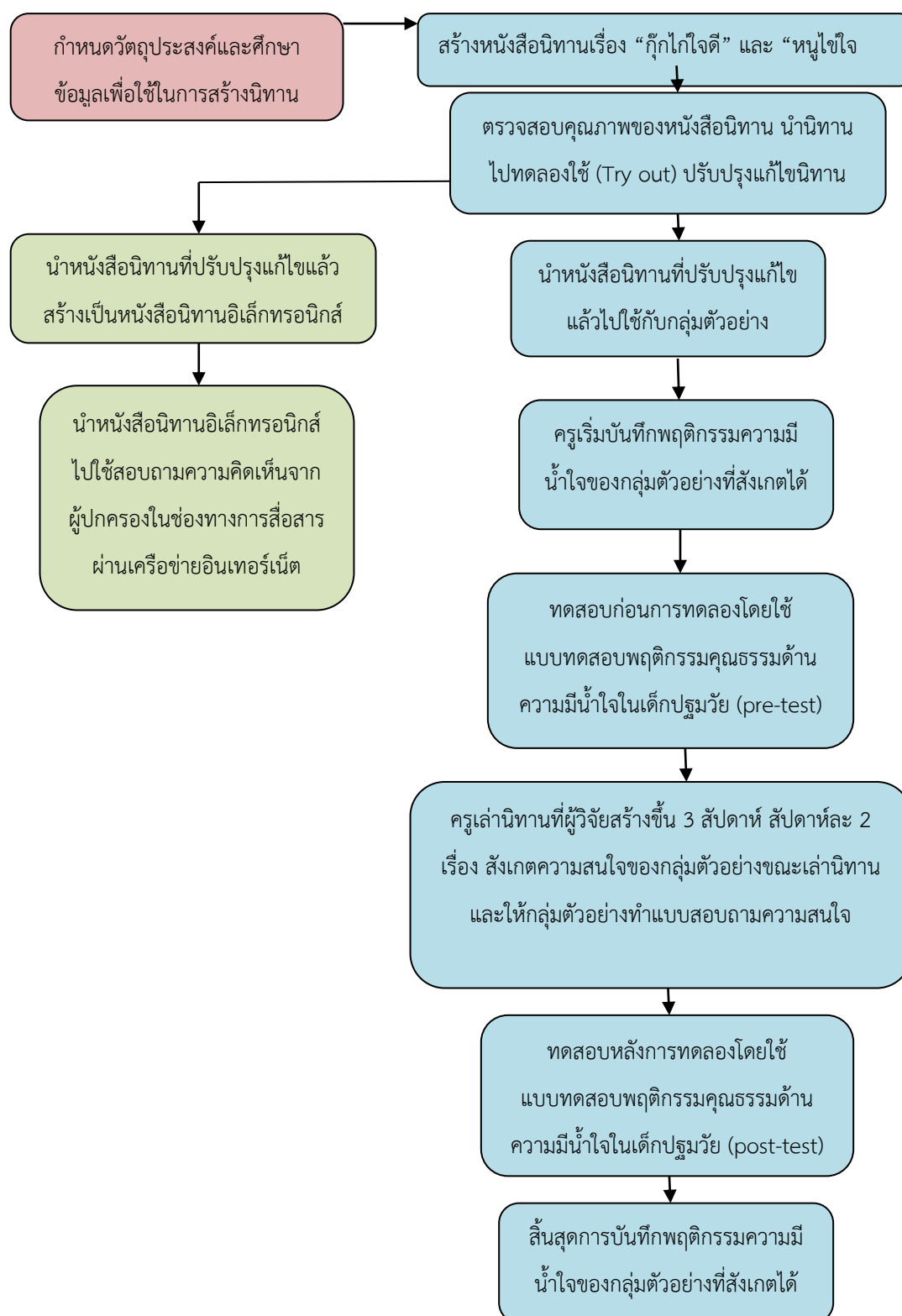
การบันทึกพฤติกรรมความมีน้ำใจของกลุ่มตัวอย่างที่สังเกตได้โดยครูนั่น จะเริ่มบันทึกตั้งแต่ก่อนการทดลองเล่านิทาน 17 วัน ระหว่างการทดลองเล่านิทาน(เริ่มตั้งแต่วันที่เล่านิทานครั้งแรกไปจนถึงวันที่ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ post-test รวมระยะเวลา 17 วัน) และหลังการทดลองอีก 17 วัน เพื่อนำข้อมูลที่สังเกตได้มาเปรียบเทียบกับก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองเล่านิทานนั้นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมความมีน้ำใจที่แสดงออกให้เห็นมากขึ้นหรือไม่อย่างไร

ด้านนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) นั้นผู้วิจัยสร้างหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาและรูปภาพเหมือนหนังสือที่นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างทุกประการ แต่สร้างเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และนำไปโพสต์ในเว็บไซต์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง(ไม่ใช่ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง)ในช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งสองเรื่อง เพื่อนำผลมาอภิปรายเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยหาประสิทธิภาพ(E_1/E_2) ของนิทานตามเกณฑ์ 80/80 (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533: 129-130) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) อธิบายข้อมูลทั่วไปโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัยภายในกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ Dependent Sample t-test

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

การสร้างนิทาน

เนื่องจากการสร้างนิทานเป็นหนึ่งในขั้นตอนสำคัญของการวิจัย ผู้วิจัยจึงสร้างบทเกี่ยวกับการสร้างนิทานขึ้นมา เพื่อแสดงให้เห็นกระบวนการสร้างนิทาน มีรายละเอียดที่สำคัญสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างนิทาน เป็นการกำหนดว่านิทานที่สร้างขึ้นนั้น สร้างเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของนิทานที่สร้างขึ้นว่า เป็นนิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัย โดยเน้นคุณธรรมความมีน้ำใจที่แสดงออกมาใน 3 ด้านคือ ทางกาย ทางจิตใจ และทางกิริยาหรือสิ่งของ

2) ศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับ การสื่อสาร จิตวิทยาเด็กปฐมวัย คุณธรรมความมีน้ำใจ และการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการสร้างนิทาน เพื่อให้ได้นิทานที่ตรงกับวัตถุประสงค์ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและมีความน่าสนใจ

3) ทำตารางบันทึกข้อมูล หลังจากศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ แล้วนำผลสรุปมาจัดบันทึกใส่ตารางเพื่อให้ง่ายต่อการนำมาใช้ประกอบการสร้างนิทาน

สิ่งที่ศึกษา	รายละเอียด/ประเด็นสำคัญ	เอกสารอ้างอิง
ความมีน้ำใจ	การแสดงออกถึงความมีน้ำใจมี 5 ทางคือ ทางกาย ทางวาจา ทางสติปัญญา ทางกิริยาหรือสิ่งของ และทางจิตใจ	สมคิด ไชยพันธุ์ (2535: 24)
ลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	1.การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง 2.การเรียนรู้จากการบอกเล่า 3.การเรียนรู้จากการสังเกต (เลียนแบบพฤติกรรมที่พบเห็น)	พัชรี สวนแก้ว (2536: 43)

รูปที่ 1 แสดงตัวอย่างการจัดบันทึกข้อมูลใส่ตาราง

4) กำหนดเนื้อหาสาระของนิทาน ก่อนจะเขียนนิทานออกมาเป็นเรื่องราวนั้น ควรกำหนดเนื้อหาสาระของนิทานก่อน เพื่อเป็นการวางแผนว่านิทานที่สร้างจะมีลักษณะเนื้อหา มีแก่นเรื่อง การดำเนินเรื่อง การเปิดและปิดเรื่อง ตัวละคร ภาษา ท่วงทำนองการเขียน ทิศนะ ความยาวของเรื่อง ชื่อเรื่อง และฉากของเรื่องนั้นมีลักษณะอย่างไร

5) สร้างโครงร่างเนื้อหานิทาน หลังจากกำหนดเนื้อหาสาระของนิทานแล้ว จึงเริ่มเขียนโครงเรื่องเนื้อหาของนิทาน ผู้วิจัยเริ่มเขียนเค้าโครงเรื่องไว้เป็นร้อยแก้วแบบสรุปสั้นๆ ก่อนที่จะลงมือแต่งเป็นร้อยกรอง เค้าโครงเรื่องแบบสรุปนี้ เริ่มเขียนโดยการกำหนดก่อนว่า นิทานที่สร้างขึ้นจะมีกี่ฉาก แต่ละฉากประกอบด้วยเนื้อหาอะไร และในแต่ละฉากสอนคุณธรรมความมีน้ำใจในด้านใดบ้าง ทำออกมาเป็นตาราง เพื่อให้ตรวจสอบได้ง่ายกว่าในนิทานที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น มีเนื้อหาและประเด็นเกี่ยวกับคุณธรรมความมีน้ำใจที่ต้องการสอนเด็กปฐมวัยครบถ้วนหรือไม่

ฉากที่	เนื้อหา	คุณธรรม
1	บรรยายลักษณะของหนูไข	
2	คุณป้าเอาเค้กมาฝาก หนูไขเอาไปซ่อน เพราะอยากเก็บไว้กินคนเดียว	การไม่แสดงความมีน้ำใจที่แสดงออกทางกำลังทรัพย์หรือสิ่งของ คือ ไม่แบ่งขนมให้ผู้อื่น
3	ที่โรงเรียน หนูไขเห็นของเล่นใหม่ๆ สวยๆ อยู่ในกล่อง หนูไขรีบเอาของเล่นเหล่านั้นไปซ่อน ไม่แบ่งให้เพื่อนเล่น	การไม่แสดงความมีน้ำใจที่แสดงออกทางกำลังทรัพย์หรือสิ่งของ คือ ไม่แบ่งของเล่นให้เพื่อนๆ

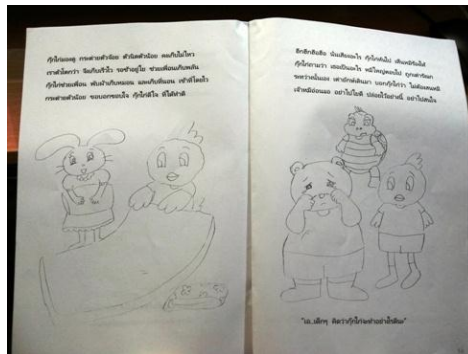
รูปที่ 2 แสดงตัวอย่างการเขียนเค้าโครงเรื่องของนิทาน

6) สร้างภาพประกอบนิทาน ก่อนสร้างภาพประกอบนิทานนั้นผู้วิจัยศึกษาก่อนว่าภาพประกอบนิทานลักษณะใดที่เหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจของเด็กปฐมวัย และพบว่าควรเป็นภาพสีสดใส มีจำนวนภาพมากกว่าตัวหนังสือ ภาพใหญ่ชัดเจน และลายเส้นมีลีลาอ่อนไหว มีชีวิตชีวา ผู้วิจัยเลือกใช้สีน้ำและตกแต่งขอบและเงาด้วยสีไม้

รูปที่ 3 แสดงตัวอย่างการสร้างภาพประกอบนิทาน

7) กำหนดการสร้างรูปลักษณ์นิทาน ก่อนวาดภาพประกอบจริงและพิมพ์รูปลักษณ์จริง ควรศึกษาว่ารูปลักษณ์ใดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย พบว่ารูปลักษณ์ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยคือ ควรมีความทนทาน และมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนของเด็ก จากนั้นกำหนดการสร้างรูปลักษณ์นิทานโดยสร้างออกมาเป็นเล่มแบบโครงร่าง (Dummies) ก่อน เพื่อกำหนดว่ารูปลักษณ์จะมีลักษณะอย่างไร มีจำนวนกี่หน้า ขนาดของรูปลักษณ์เป็นอย่างไร วางภาพประกอบและตัวหนังสือลักษณะใด ผู้วิจัยนำกระดาษสีขาวมาเย็บต่อกัน วาดภาพประกอบด้วยดินสอ(ไม่ต้องลงสี) และจัดพิมพ์ตัวหนังสือ เพื่อดูว่ารูปลักษณ์แบบโครงร่างที่สร้างขึ้นนี้มีความเหมาะสมพอดีหรือไม่ เมื่อมีความเหมาะสมแล้วจึงดำเนินการสร้างรูปลักษณ์จริงต่อไป

รูปที่ 4 แสดงตัวอย่างการสร้างเล่มแบบโครงร่าง (Dummies)

8) สร้างคู่มือการเล่นิทาน เนื่องจากหนังสือนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยไม่ได้เป็นผู้นำไปเล่าด้วยตนเอง จึงต้องสร้างคู่มือสำหรับการเล่า เพื่อให้ผู้ที่นำนิทานไปเล่นนั้นเข้าใจวัตถุประสงค์และประโยชน์ของนิทาน รวมถึงเทคนิคการเล่าต่างๆ ที่ช่วยส่งผลให้การเล่านิทานนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

9) นำนิทานไปทดลองใช้และประเมินผล หลังจากสร้างนิทานออกมาเป็นรูปเล่มจริงแล้ว ผู้วิจัยนำนิทานไปให้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ จากนั้นนำนิทานไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบว่านิทานมีประสิทธิภาพและความน่าสนใจตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ หากยังไม่เพียงพอจะปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบว่านิทานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ มีความน่าสนใจ และสามารถพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมความมีน้ำใจให้กลุ่มตัวอย่างได้หรือไม่อย่างไร

รูปที่ 5 แสดงตัวอย่างนิทานที่สร้างขึ้น

ผลการวิจัย

จากการวิจัยผู้วิจัยค้นพบข้อมูลสำคัญหลายประการเกี่ยวกับประสิทธิภาพของนิทานที่สร้างขึ้น และประสิทธิภาพของนิทานที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวต่อไปนี้

ประสิทธิภาพของสื่อนิทานตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัย 2 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่อง “กูกโกใจดี” และนิทานเรื่อง “หนูไขใจดำ” โดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80 พบว่า การทดสอบประสิทธิภาพนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าประสิทธิภาพ คือ 86.11/84.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยการทําแบบทดสอบพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของการทําแบบทดสอบพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัยของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนทดลองเล่านิทานมีคะแนนเฉลี่ย 9.78 (S.D. = 1.97) และหลังการทดลองเล่านิทานมีคะแนนเฉลี่ย 12.64 (S.D. = 1.29) หลังการทดลองเล่านิทานกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองเล่านิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านความสนใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อนิทาน

ผลการศึกษาความสนใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อนิทานเรื่อง “กูกโกใจดี” พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนตอบว่านิทานเรื่องนี้สนุก ชอบนิทานเรื่องนี้ และคิดว่านิทานเรื่องนี้มีประโยชน์ ด้านภาพในนิทาน กลุ่มตัวอย่าง 35 คนตอบว่าชอบภาพในนิทานเรื่องนี้และคิดว่าภาพในนิทานเรื่องนี้สวย มีเพียง 1 คนที่ตอบว่า เฉยๆ และให้เหตุผลว่าตัวละคร “กูกโก” ในเรื่องมีขนเยอะไป ส่วนผลความสนใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อนิทานเรื่อง “หนูไขใจดำ” พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนตอบว่านิทานเรื่องนี้สนุก ชอบนิทานเรื่องนี้ และคิดว่านิทานเรื่องนี้มีประโยชน์ ด้านภาพในนิทาน กลุ่มตัวอย่าง 35 คนตอบว่าชอบภาพในนิทานเรื่องนี้และคิดว่าภาพในนิทานเรื่องนี้สวย มีเพียง 1 คนที่ตอบว่า เฉยๆ และให้เหตุผลว่าตัวละคร “หนูไข” รูปร่างหน้าตาไม่ค่อยน่ารัก

ด้านความสนใจของกลุ่มตัวอย่างขณะฟังนิทาน

ผลการสังเกตความสนใจของกลุ่มตัวอย่างขณะฟังนิทาน พบว่า ในการเล่านิทานทุกครั้ง ทั้งนิทานเรื่อง “กูกโกใจดี” และนิทานเรื่อง “หนูไขใจดำ” กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความตั้งใจฟังนิทานเป็นอย่างมาก และตั้งใจฟังตลอดเวลา ด้านการให้ความร่วมมือในการตอบคำถามพบว่า ในการเล่านิทานครั้งแรกของเรื่อง “กูกโกใจดี” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (26คน) ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี ผู้วิจัยสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ตอบคำถามว่าเหตุใดจึงไม่ตอบคำถาม ได้คำตอบเหมือนกันว่า เค้าคำตอบไม่ถูก จึงไม่ได้ตอบคำถาม ส่วนการเล่านิทานเรื่อง “หนูไขใจดำ” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (28คน) ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี ผู้วิจัยสอบถามผู้ที่ไม่ได้ตอบคำถามว่าเหตุใดจึงไม่ตอบคำถาม ได้คำตอบเหมือนกันว่า เค้าคำตอบไม่ถูก จึงไม่ได้ตอบคำถาม แต่การเล่านิทานทั้งสองเรื่องในครั้งที่สองและสาม กลุ่มตัวอย่างทุกคนให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงสอบถามกลุ่มตัวอย่างคนที่ครั้งก่อนไม่ได้ตอบคำถามและได้คำตอบว่า คราวนี้ตอบคำถามเพราะจำเนื้อเรื่องได้แล้ว ด้านการแสดงออกถึงความมีส่วนร่วมในนิทาน ในการเล่านิทานทั้งสองเรื่องและทุกครั้งที่เราเล่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนมีการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในนิทานเป็นอย่างดี โดยทุกคนช่วยกันส่งเสียงร้องของตัวละคร เพราะทุกคนบอกว่าชื่นชอบเสียงร้องของตัวละครจากนิทานทั้งสองเรื่องเป็นอย่างมาก ใน

สัปดาห์ที่ 2 มีกลุ่มตัวอย่าง 9 คนช่วยบอกเหตุการณ์ตอนต่อไปของเรื่อง ในสัปดาห์ที่ 3 ขณะเล่านิทานเรื่อง “กูกไก้ใจดี” มีกลุ่มตัวอย่าง 12 คนช่วยเล่าเรื่อง และขณะเล่านิทานเรื่อง “หนูไขใจดำ” มีกลุ่มตัวอย่าง 12 คนช่วยเล่าเรื่อง และอีก 3 คนบอกพฤติกรรมของตัวละครว่าพฤติกรรมดีดี พฤติกรรมดีไม่ดี

ด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคุณธรรมความมีน้ำใจของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมความมีน้ำใจของกลุ่มตัวอย่างที่สังเกตได้ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า ก่อนการทดลอง(ช่วง17วันก่อนเริ่มเล่านิทานครั้งแรก) กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยที่แสดงความเป็นน้ำใจ ระหว่างการทดลอง(ช่วง17วันตั้งแต่เล่านิทานครั้งแรกไปจนถึงเล่านิทานครั้งสุดท้าย) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการแสดงความเป็นน้ำใจมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ก่อนการทดลองไม่เคยแสดงพฤติกรรมความมีน้ำใจก็เริ่มแสดงความเป็นน้ำใจมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่เคยแสดงความเป็นน้ำใจตั้งแต่ก่อนการทดลองยังคงแสดงความเป็นน้ำใจอย่างต่อเนื่องและแสดงความเป็นน้ำใจในด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น ช่วงหลังการทดลอง (ช่วง17วันหลังจากเล่านิทานครั้งสุดท้าย) กลุ่มตัวอย่างที่เคยแสดงความเป็นน้ำใจตั้งแต่ก่อนการทดลอง ยังคงแสดงความเป็นน้ำใจอย่างต่อเนื่องและแสดงความเป็นน้ำใจในด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างคนอื่นๆ ที่เริ่มแสดงความเป็นน้ำใจในช่วงระหว่างการทดลองก็ยังคงแสดงความเป็นน้ำใจในช่วงหลังการทดลองอย่างต่อเนื่อง ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่เคยแสดงความเป็นน้ำใจในช่วงก่อนและระหว่างการทดลองก็เริ่มแสดงความเป็นน้ำใจให้เพิ่มมากขึ้น และจากการสังเกตในห้องเรียนและการสัมภาษณ์ครู พบว่าระหว่างการทดลอง มีกลุ่มตัวอย่างที่แสดงพฤติกรรมความมีน้ำใจโดยกล่าวถึงตัวละครกูกไก้ และหนูไข จำนวน 3 ครั้ง แสดงให้เห็นว่านักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่แสดงพฤติกรรมความมีน้ำใจ มีพฤติกรรมเลียนแบบตัวละครในนิทานด้วย

ด้านความคิดเห็นของผู้ปกครองในช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อนิทาน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองในช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อนิทานเรื่อง “กูกไก้ใจดี” และ “หนูไขใจดำ” ซึ่งจัดทำเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) แล้วนำไปโพสต์ในเว็บไซต์ www.pantip.com(ห้องอ่านเรื่อง)และ www.facebook.com/momypedia ตั้งแต่วันที่ 5 ถึง 25 กันยายน พ.ศ.2557 โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปกครองในช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีบุตรหลานอายุระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 30 คน พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองในช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในด้านการสร้างนิทานว่าเนื้อเรื่อง ภาษา ภาพประกอบ และตัวละคร มีความน่าสนใจและมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านความพึงพอใจของผู้รับสารซึ่งเป็นบุตรหลานที่รับฟังนิทานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน คือ บุตรหลานชอบนิทานและตั้งใจฟังนิทานเป็นอย่างมาก ด้านประโยชน์ของนิทาน ผู้ปกครองในช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทุกคนเห็นว่านิทานมีประโยชน์มาก ส่วนด้านคู่มือการเล่านิทานผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคู่มือการเล่านิทานนั้นมีประโยชน์ต่อการเล่านิทาน

การอภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจโดยจะแบ่งเป็นสองหัวข้อใหญ่ๆ คือ การสร้างนิทานต้นแบบเพื่อการโน้มน้าวใจ และประสิทธิภาพของสื่อนิทานที่สร้างขึ้นต่อพฤติกรรมคุณธรรมความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัย

1) การสร้างนิทานต้นแบบเพื่อการโน้มน้าวใจ พบประเด็นที่น่าสนใจโดยอภิปรายแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

ด้านการเลือกสื่อสำหรับการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัย

จากผลการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ พบว่า “นิทาน” เป็นสื่อที่เหมาะสม และเป็นที่น่าสนใจของเด็กวัยนี้ที่สุด และยังสามารถนำมาใช้เพื่อปรับพฤติกรรม หรือพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และศึกษาข้อมูลในการสร้างนิทาน

ในการสร้างนิทานนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างนิทาน และการศึกษาข้อมูลเพื่อสร้างนิทานมีความสำคัญอย่างมาก เพราะนอกจากจะทำให้ตัวสารที่ต้องการสื่อถึงผู้รับสารมีความถูกต้องชัดเจน ตัวสื่อซึ่งคือนิทานยังต้องมีความเหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้รับสารในแต่ละวัยด้วย เมื่อเราให้ความสำคัญในการศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตัวสารและผู้รับสาร ก่อนที่จะสร้างสื่อที่เหมาะสมกับผู้รับสารแล้ว สารที่สร้างขึ้นก็จะสามารถเข้าถึงผู้รับสารได้เป็นอย่างดี และสามารถโน้มน้าวใจผู้รับสารได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของของลัดดาวัลย์ ยรรยงสง่า (2548: 87) ที่พัฒนาชุดนิทานเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมของเด็กอายุ 2-3 ปีในด้านความเมตตา ความเอื้อเฟื้อและการมีวาจาสุภาพ ก่อนสร้างชุดนิทาน ลัดดาวัลย์ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของนิทาน และศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ทำให้ชุดนิทานที่สร้างขึ้นมีความชัดเจน เหมาะสมและตรงกับความต้องการของเด็ก

ด้านการสร้างเนื้อหาของนิทาน

การสร้างเนื้อหาของนิทานที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เนื้อหาไม่ซับซ้อน เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก และตัวละครมีความใกล้เคียงกับเด็ก จะทำให้เด็กเกิดความสนใจในนิทาน ดังที่วรรณิ ศิริสุนทร (2542: 36) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยไว้ว่า เนื้อหาของนิทานสำหรับเด็กวัยนี้ต้องง่าย เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับโลกเล็กๆ ของเด็กเป็นหลัก ความสนใจหลักเป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว เด็กคนอื่นๆ ธรรมชาติ จะทำให้เด็กเกิดความสนใจในนิทานได้

ด้านการสร้างภาพประกอบนิทาน

ในการสร้างภาพประกอบนิทานนั้นควรศึกษาหลักการสร้างจากแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เพื่อสร้างภาพประกอบที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย การสร้างภาพประกอบนิทานที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของเด็กปฐมวัยคือ มีสัดส่วนของภาพมากกว่าเนื้อหา เป็นภาพสีทุกหน้า ภาพมีขนาดใหญ่ ลายเส้นชัดเจน สีสดใส ลายเส้นอ่อนไหวมีชีวิตชีวา จะทำให้เด็กเกิดความชอบและสนใจได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล จิวแพ(2549: 42) ซึ่งพบว่า ภาพประกอบนิทานที่วาดขึ้น เป็นภาพที่ชัดเจน มีสีสันสวยงาม จึงดึงดูดความสนใจของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้เด็กทุกคนมีความแตกต่างกันบางคนอาจจะชอบตัวการ์ตูนที่ไม่ตรงกับในทฤษฎีที่ศึกษามา และเด็กในแต่ละยุคสมัยก็อาจมีความชื่นชอบในภาพหรือตัวการ์ตูนที่แตกต่างกัน การศึกษาและสอบถามความสนใจของเด็กแต่ละยุคสมัยจึงมีความสำคัญ เพื่อให้ทราบว่าในยุคสมัยที่เราจะสร้างภาพประกอบนิทานนี้ เด็กกำลังชื่นชอบหรือมีความนิยมในภาพหรือตัวการ์ตูนลักษณะใดบ้าง

ด้านการสร้างรูปลักษณ์นิทาน

ในการสร้างรูปลักษณ์นิทาน ควรคำนึงถึงความทนทาน และวัตถุประสงค์ในการใช้เล่มนิทานนั้นๆ หากใช้เล่มให้เด็กจำนวนมากฟัง เช่นเล่มในห้องเรียน ควรสร้างนิทานให้มีขนาดใหญ่ เพื่อให้เด็กสามารถมองเห็นได้ทั่วถึง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้นิทานขนาด A3 ซึ่งมีขนาดใหญ่เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างสามารถมองเห็นนิทานได้อย่างทั่วถึง และตัวเล่มมีความแข็งแรง สอดคล้องกับที่ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 147-148) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย คือ ใช้กระดาษอย่างดี แข็งแรง รูปเล่มมีขนาดกะทัดรัด หรือเหมาะกับการใช้งาน

ด้านการใช้ภาษา

ภาษาในนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ควรใช้ภาษาง่ายๆ คำซ้ำๆ หรือใช้คำคล้องจอง เพื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจ ดังที่ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 147-148) ได้เสนอว่า หนังสือนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ภาษาที่ใช้ ควรใช้ภาษาง่ายๆ อาจเป็นคำคล้องจอง ง่ายๆ สั้นๆ และควรเลือกใช้คำศัพท์ซ้ำๆ หรืออักษรซ้ำๆ จะทำให้เด็กเจนตา เจนใจ จนจำได้ เพราะเห็นบ่อย นิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นใช้คำคล้องจองแบบง่ายๆ และมีการใช้คำซ้ำในส่วนของเสียงร้องตัวละคร กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถตอบคำถามท้ายนิทานทั้งสองเรื่องได้ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจเนื้อเรื่องที่ถ่ายทอดผ่านภาษาในนิทาน

ด้านเทคนิคการใช้สื่อนิทานเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วม

การสร้างเนื้อหาในนิทานหรือการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยให้เด็กซึ่งเป็นผู้ฟังมีส่วนร่วมกับการเล่านิทานเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการมีส่วนร่วมจะทำให้เด็กสนใจและตั้งใจฟังนิทาน โดยเนื้อเรื่องหรือส่วนที่让孩子มีส่วนร่วมนั้น หากเป็นการส่งเสียงร้องตามตัวละคร เช่น “กูกูกูกูกูกูกู” เด็กจะชื่นชอบและตอบสนองในทันที และตอบสนองได้ดีมากแม้เป็นการเล่านิทานหรือจัดกิจกรรมครั้งแรก ส่วนคำถามปลายเปิดจะช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดตาม แต่ในการเล่านิทานหรือจัดกิจกรรมครั้งแรกนั้น เด็กอาจจะยังตอบสนองช้า เพราะเด็กไม่เคยฟังนิทานมาก่อนจึงยังตอบไม่ได้ ในการเล่านิทานซ้ำครั้งต่อไป เด็กจะสามารถตอบคำถามได้มากขึ้น และรวดเร็วขึ้นเนื่องจากเด็กเกิดการเรียนรู้และจำเนื้อหาของนิทานได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล จิวแพ (2549: 42) ซึ่งศึกษาผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย พบว่าการให้เด็กมีส่วนร่วมกับการเล่านิทานโดยการตั้งคำถาม ร้องเพลง หรือช่วยตั้งชื่อเรื่องนิทานมีส่วนทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น และสนใจที่จะฟังนิทาน ในด้านการตอบคำถาม ช่วงสัปดาห์แรก เด็กจะยังไม่กล้าตอบคำถาม เพราะยังไม่คุ้นเคยกับเนื้อเรื่อง แต่เด็กตอบคำถามได้มากขึ้นในสัปดาห์ต่อมา เนื่องจากเด็กเกิดการเรียนรู้และจำเนื้อเรื่องได้

การสร้างนิทานสองเรื่องให้มีความแตกต่างโดยใช้คู่ตรงข้ามและแนวคิดการสร้างปัญหาจริยธรรมของโคลเบอร์ก

การสร้างนิทานสองเรื่องให้มีความแตกต่างกันแบบคู่ตรงข้าม (Binary opposition) ทำให้เนื้อหาคุณธรรมความมีน้ำใจที่นำเสนอผ่านตัวละครมีความเด่นชัดขึ้นเพราะเกิดการเปรียบเทียบให้เห็นทั้งสองด้าน ดังแนวคิดเรื่องสัญญาของโซซูร์ (Saussure, 1974 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2555: 33-34) ที่พบว่าความหมายเกิดขึ้นได้เพราะความแตกต่าง (Difference) ระหว่างสัญญาต่างๆ ภายในโครงสร้างหนึ่งๆ เช่น ความหมายของสีดำจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากไม่มีความหมายของสีอื่นๆ ส่วนการสร้างเนื้อหาที่ทำให้เกิดปัญหาจริยธรรม (Moral Dilemma) ของโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1970 อ้างถึงใน ฤกษ์ชัย คุณูปการ, 2539: 144) โดยนำเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัยอย่างเช่น ได้รับขนมถุงใหญ่ เป็นการกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดว่า ขนมเป็นของเรา เรามีสิทธิเก็บไว้กินคนเดียว แต่การแบ่งให้ผู้อื่นเป็นสิ่งที่ดี ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความคิด และเกิดความเข้าใจในเรื่องของความมีน้ำใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผ่านทั้งเรื่องราวที่แสดงความมีน้ำใจตั้งแต่

ต้นจนจบเรื่องคือ “กูกโกใจดี” ส่วนเรื่อง “หนูไขใจดำ” เป็นเรื่องราวที่ตัวละคร “หนูไข” แสดงความไม่น่าใจใน ตอนต้น แต่ภายหลังปรับปรุงนิสัยเพราะไม่มีใครรัก ไม่มีใครอยากเล่นด้วย โดยมีคุณครูเป็นผู้ชี้แนะวิธีการ ปรับปรุงตัวและแสดงความมีน้ำใจแก่ผู้อื่น

กลยุทธ์การจูงใจโดยใช้ความกลัว

นิทานเรื่อง “หนูไขใจดำ” ผู้วิจัยใช้กลยุทธ์การจูงใจโดยใช้ความกลัว (Fear Appeals) เพื่อจูงใจให้ เด็กซึ่งเป็นผู้รับสารเกิดความกลัว หากทำในสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง จะได้รับผลไม่ดีตามมา (อรรณพ ปิณฑโนโวาท, 2552: 229) จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนไม่ต้องการเป็นแบบตัวละคร “หนูไข” ในตอนต้นเรื่องที่ไม่มีใครรัก เพราะกลัวไม่มีใครรัก ดังนั้นการสร้างเนื้อหาในนิทานที่สามารถทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความกลัวหากทำสิ่งที่ ไม่ดี โดยศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่เด็กปฐมวัยต้องการ เช่น ความรัก การเอาใจใส่ การยอมรับ เป็นต้น และนำสิ่งที่ ตรงข้ามกับความต้องการของเด็กนำเสนอผ่านการดำเนินเรื่องของตัวละคร ทำให้เด็กเกิดความกลัวว่าหากแสดง พฤติกรรมที่ไม่ดี จะไม่มีใครรัก และเป็นการจูงใจให้เด็กหันมาแสดงพฤติกรรมที่ดีคือความมีน้ำใจแทน

กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจโดยการเสนอซ้ำๆ

ผู้วิจัยทำให้กลุ่มตัวอย่างจดจำเนื้อหาคุณธรรมความมีน้ำใจในนิทานได้โดยใช้เทคนิคการสื่อสารเพื่อ การโน้มน้าวใจในรูปแบบการเสนอซ้ำๆ (Repetition) เพื่อให้สารที่ต้องการนำเสนอมีความเด่นชัด นำไปสู่การ จดจำ และโน้มน้าวใจได้ (อรรณพ ปิณฑโนโวาท, 2552: 212) โดยในเนื้อหานิทานได้เน้นย้ำให้ตัวละครแสดง ความมีน้ำใจหลายๆ เหตุการณ์ และการเน้นย้ำสารด้วยการเล่านิทานซ้ำ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง สามารถจดจำเนื้อเรื่องในนิทานได้ดียิ่งขึ้นหลังจากการเล่าซ้ำครั้งที่สองและสาม ดังนั้นการสร้างเนื้อหานิทานหรือ การจัดกิจกรรมการเล่านิทาน หากใช้กลยุทธ์การโน้มน้าวใจในรูปแบบการเสนอซ้ำๆ (Repetition) โดยการ เล่าซ้ำ หรือย้ำในเนื้อหาที่ต้องการจะทำให้เด็กจดจำสารนั้นได้ดียิ่งขึ้น เมื่อจดจำสารได้ จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ และแสดงพฤติกรรมอันพึงประสงค์ตามมา

ด้านการสร้างคู่มือสำหรับการเล่านิทาน

จากผลการสอบถามคุณครูผู้เล่านิทานเกี่ยวกับคู่มือการเล่านิทานเรื่อง “กูกโกใจดี” และ “หนูไขใจดำ” พบว่า คุณครูรู้สึกพอใจคู่มือการเล่านิทาน และมีความเห็นว่าคุณคู่มือการเล่านิทานมีประโยชน์ เพราะทำให้ เข้าใจวัตถุประสงค์ของนิทาน รวมถึงเทคนิคต่างๆ ที่มีความสำคัญ ทำให้การเล่านิทานนั้นราบรื่นและสามารถส่ง สารถึงผู้ฟังได้ถูกต้องครบถ้วน ดังนั้นการจัดทำคู่มือสำหรับการเล่านิทานจึงมีความจำเป็นสำหรับการสร้างนิทานที่ ผู้สร้างกับผู้เล่านิทานเป็นคนละคนกัน เพื่อให้ผู้เล่านิทานสามารถเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้สร้างนิทานต้องการสื่อไปยังเด็ก ซึ่งเป็นผู้รับสาร และถ่ายทอดเทคนิคต่างๆ ที่ผู้เล่าควรศึกษาเพื่อถ่ายทอดสารไปยังผู้รับสารได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างนิทานต้องการ

ด้านการสร้างนิทานเป็นสื่อประเภทหนังสือและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(E-book)

สื่อประเภทหนังสือนิทานนั้น สามารถทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์และสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เล่า และเด็กได้ ทำให้เกิดการสื่อสารและมีกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ดังเห็นได้จากขณะที่ครูเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างมี ปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและเพื่อน มีการช่วยกันส่งเสียงร้องตัวละคร ช่วยกันตอบคำถาม แม้ว่าปัจจุบันสื่อ ดิจิตอลจะเข้ามามีบทบาทและมีความหลากหลายมากขึ้น แต่จากผลการวิจัยได้ยืนยันว่า หนังสือนิทานเรื่อง “กูกโกใจดี” และ “หนูไขใจดำ” มีประสิทธิภาพ มีความน่าสนใจ และสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่ดีให้เด็กปฐมวัยได้

ดังนั้นการสร้างสื่อประเภทหนังสือนิทานจึงเป็นทางเลือกที่ดีทางเลือกหนึ่ง ที่จะทำให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด

ด้านการตรวจสอบคุณภาพของนิทาน

นิทานเรื่อง “กูกโกใจดี” และ “หนูไขใจดำ” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพทั้งจากอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ และการทดสอบประสิทธิภาพโดยนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยซึ่งมีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ทำให้นิทานทั้งสองเรื่องมีประสิทธิภาพสูง และมีความน่าสนใจเพียงพอ จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างสื่อนิทานหรือแบบเรียนสำหรับเด็กที่ผู้วิจัยได้ศึกษามานั้น ผู้วิจัยทุกคนจะนำนิทานหรือแบบเรียนไปผ่านการตรวจสอบคุณภาพและทดสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้แน่ใจว่านิทานหรือแบบเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเพียงพอ หากจุดใดที่บกพร่องก็สามารถแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ ดังเช่นในงานวิจัยนี้ ในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของนิทานและการทดสอบประสิทธิภาพ พบจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้รวบรวมจุดที่บกพร่องและแก้ไขให้เสร็จสิ้นก่อนนำนิทานไปทดลอง นิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งสองเรื่องจึงมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2) ประสิทธิภาพของสื่อนิทานที่สร้างขึ้นต่อพฤติกรรมคุณธรรมความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัย พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

การเรียนรู้ผ่านสิ่งที่สนใจ

การสร้างนิทานให้มีความน่าสนใจ ตรงกับความสนใจของเด็ก และมีกิจกรรมที่让孩子มีส่วนร่วม เช่น การ让孩子ส่งเสียงร้องตามตัวละคร หรือการให้ตอบคำถามเกี่ยวกับนิทาน จะทำให้เด็กเกิดความสนใจ กระตือรือร้นที่จะรับฟัง และส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตามมา ดังที่ พัทรี สวนแก้ว (2536: 46) ได้กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า เด็กเรียนรู้โดยผ่านความสนใจที่มีต่อสิ่งต่างๆ เนื่องจากเด็กจะเรียนรู้สิ่งใดต่อเมื่อเด็กมีความสนใจในสิ่งนั้นๆ ซึ่งเด็กจะมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่แวดล้อมตนเอง โดยเฉพาะสิ่งของหรือวัตถุที่น่าสนใจ สะดุดตา เร้าความสนใจ เด็กก็จะเข้าไปใกล้และต้องการจะศึกษา สนใจใคร่รู้และค้นหา สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล จิวแพ (2549: 43) ซึ่งพบว่า จากการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เด็กเกิดความตื่นตัว กระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเพราะนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบ และให้ความสนใจเป็นพิเศษ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเรื่องราวรวมถึงพฤติกรรมของตัวละครในนิทานได้ดียิ่งขึ้น

การเรียนรู้จากอุปสรรคผ่านต้นแบบ และการเลียนแบบตัวละคร

ลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) นักจิตวิทยากล่าวว่าการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมในวัยนี้ยังอยู่ในระดับก่อนเกณฑ์ (Pre conventional Level) เด็กจะเข้าใจลักษณะของรูปธรรมมากกว่านามธรรม (Helen Bee, 1975: 299) การเรียนรู้ผ่านทางสิ่งที่เห็นได้เป็นรูปธรรมจึงมีความสำคัญอย่างมาก และการเลียนแบบจากตัวแบบนั้นเป็นการเรียนรู้ทางสังคมที่บุคคลยอมรับและเต็มใจที่จะพัฒนาพฤติกรรมของตนเองได้ง่ายขึ้นเพราะผู้เลียนแบบจะไม่มีเจตคติทางลบว่า เขาถูกชักจูงให้ประพฤติปฏิบัติตามผู้อื่น หรือไม่รู้สึกสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง (ฤกษ์ชัย คุณูปการ, 2539: 154) นิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งสองเรื่องถ่ายทอดคุณธรรมที่เป็นนามธรรม ออกมาเป็นรูปธรรม โดยให้ตัวละครแสดงความเป็นน้ำใจเป็นตัวอย่าง ตัวละครซึ่งเป็นต้นแบบตรงกับ ความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง และเป็นตัวอย่างที่ดี ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบตัวละคร ดังเห็นได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมความมีน้ำใจของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งพบว่า ระหว่างการทดลอง มีกลุ่มตัวอย่าง

ที่แสดงพฤติกรรมความมีน้ำใจโดยกล่าวหาตึงถึงตัวละคร “ก๊ากโก” และ “หนูไข” อาทิเช่น “อยากช่วยเพื่อนแบบก๊ากโก” และ “หนูไขยังแบ่งขนมให้เพื่อนเลย” แสดงให้เห็นว่ามีการเรียนรู้โดยการเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของตัวละคร สอดคล้องกับที่ พัทธรี สอนแก้ว (2536: 46) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า เด็กต้องการที่จะเหมือนบุคคลที่เขารัก การที่เด็กทำตามบุคคลต่างๆ ในบางครั้งนำไปสู่การเรียนรู้ได้ โดยเด็กสามารถเรียนรู้จากการกระทำซ้ำๆ หรือการเลียนแบบ เช่นเดียวกับงานวิจัยของจารุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2552: 91-93) ซึ่งศึกษาผลของการเสนอตัวผ่านนิทานสร้างเสริมสุขนิสัยในเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กกลุ่มทดลองมีการปฏิบัติสุขนิสัยที่เหมาะสมมากขึ้นและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ เป็นเพราะได้รับกิจกรรมการเล่านิทาน ซึ่งเสนอตัวผ่านตัวละครในนิทานเพื่อปลูกฝังนิสัยและพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก ช่วยให้เด็กจดจำได้นานกว่าการพำสอนโดยตรง ดังนั้นการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นนามธรรม ออกมาเป็นรูปธรรม โดยถ่ายทอดผ่านการแสดงของต้นแบบ ซึ่งเป็นตัวละครในนิทาน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เพราะเด็กปฐมวัยเรียนรู้จากต้นแบบที่ชื่นชอบและหากสร้างตัวละครให้มีความน่าสนใจ จะสามารถโน้มน้าวใจให้เด็กประพฤติดีตามตัวละคร และส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามมา

จะเห็นได้ว่าสื่อนิทาน เป็นสื่อที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สื่อนิทานที่มีประสิทธิภาพและมีความน่าสนใจสามารถพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัยได้ ดังนั้นภาครัฐ สถาบันการศึกษา ครู และผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อนิทาน โดยการสร้างหรือเลือกสื่อนิทานที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม และมีความน่าสนใจมาใช้อย่างถูกต้องและพัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างนิทาน

- 1) การสร้างนิทานควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและควรวางแผนการดำเนินงานมีระบบเพื่อให้การดำเนินการสร้างได้ง่ายขึ้น
- 2) การสร้างนิทานที่มีประสิทธิภาพควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการใส่ในเรื่องนิทาน ศึกษากลุ่มเป้าหมาย ศึกษาวิธีการถ่ายทอดสาร ศึกษาวิธีการสร้างนิทานให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และควรมีการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพของนิทานก่อนนำไปใช้
- 3) การใส่เนื้อหาที่ทำให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมโดยเฉพาะเนื้อหาที่เป็นเสียงร้องของตัวละคร เช่น ก๊ากก๊าก กุ๊กกุ๊ก จะสามารถสร้างความสนุกสนาน และเรียกความสนใจจากเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี
- 4) การสร้างตัวละครที่มีความน่าสนใจและเป็นแบบอย่างที่ดี จะทำให้เด็กปฐมวัยชื่นชอบและเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของตัวละคร
- 5) การสร้างคู่มือสำหรับการเล่านิทานนั้นมีประโยชน์สำหรับการสร้างนิทานที่ผู้สร้างไม่ได้เป็นผู้เล่านิทานนั้นๆ ด้วยตัวเอง เพื่อให้ผู้ที่นำนิทานไปเล่าสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ และเทคนิคในการเล่านิทาน เพื่อถ่ายทอดนิทานไปยังผู้ฟังได้อย่างถูกต้องครบถ้วน
- 6) ขนาดของเล่มนิทานควรมีความเหมาะสมกับลักษณะการนำนิทานไปใช้ เช่น หากนำนิทานไปเล่าหน้าชั้นเรียนซึ่งมีเด็กมีจำนวนมาก ควรสร้างเล่มนิทานให้มีขนาดใหญ่ เพื่อให้เด็กสามารถมองเห็นได้ทั่วถึง

7) การสร้างชุดนิทานที่มีเนื้อหาแตกต่างกันแบบคู่ตรงข้าม ทำให้เนื้อหาที่น่าสนใจมีความเด่นชัดขึ้น เพราะเกิดการเปรียบเทียบให้เห็นทั้งสองด้าน เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ทั้งผลดีและผลเสียจากการกระทำหรือไม่ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

8) การสร้างเนื้อหาในนิทานที่สามารถทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความกลัวว่าหากแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดี จะไม่มีใครรัก สามารถจูงใจให้เด็กหันมาแสดงพฤติกรรมที่ดีคือความมีน้ำใจได้

9) การจัดกิจกรรมการเล่านิทานหรือการสร้างเนื้อหาในนิทาน หากมีการเล่าซ้ำ หรือย้ำในเนื้อหาบ่อยๆ จะทำให้เด็กปฐมวัยจดจำสารนั้นได้ดียิ่งขึ้น

10) หนังสือนิทานเรื่อง “กุกโกใจดี” และ “หนูไขใจดำ” มีประสิทธิภาพ มีความน่าสนใจ และสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่ดีให้เด็กปฐมวัยได้ ดังนั้นการสร้างสื่อประเภทหนังสือนิทานจึงเป็นทางเลือกที่ดี ทางเลือกหนึ่ง ที่จะทำให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำนิทานไปใช้ให้เกิดประโยชน์

1) นิทานและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่สร้างขึ้น ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจแก่เด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นนักเรียนหรือบุตรหลานได้ เนื่องจากเนื้อเรื่องและตัวละครมีความน่าสนใจและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กได้

2) แนวทางในการจัดทำนิทานในครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับนักแต่งนิทาน หรือบุคคลที่สนใจในการสร้างนิทานเพื่อให้เด็กมีคุณธรรมและประพฤติสิ่งที่ดีงาม

3) สื่อนิทานที่มีประสิทธิภาพและมีความน่าสนใจสามารถพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีน้ำใจในเด็กปฐมวัยได้ ดังนั้นภาครัฐ สถาบันการศึกษา ครูและผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อนิทาน โดยการสร้างหรือเลือกสื่อนิทานที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม และมีความน่าสนใจมาใช้ปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) การสังเกตพฤติกรรมในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสังเกตผลที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่โรงเรียนเท่านั้น ควรมีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่เกิดขึ้นทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน และควรมีการศึกษาพฤติกรรมหลังการทดลองในระยะยาว เพื่อศึกษาว่านิทานสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยในระยะยาวได้หรือไม่

2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีในการถ่ายทอดนิทานระหว่างการเล่าจากหนังสือกับการถ่ายทอดในรูปแบบอื่นๆ เช่น การแสดงละครประกอบการเล่านิทาน การเล่านิทานประกอบเพลง การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ เป็นต้น เพื่อศึกษาว่ากลวิธีในการถ่ายทอดนิทานแบบใดที่ทำให้เด็กปฐมวัยสนใจและมีประสิทธิผลมากที่สุด

3) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการสร้างชุดนิทานแบบคู่ตรงข้ามกับการสร้างชุดนิทานที่มีลักษณะเหมือนกัน ว่าชุดนิทานทั้งสองลักษณะนี้ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาคุณธรรมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. (2555). **สื่อเก่า-สื่อใหม่ สัญญา อัตลักษณ์ อุดมการณ์**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- กานต์ จันทร์แดง. (2556). “การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอ่านออกเสียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ โรงเรียนเทศบาล4 (รัตนโกสินทร์ 200 ปี) จังหวัดนครพนม.” Veridian E-Journal ปีที่6, ฉบับที่2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) : 283.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2557). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ.” Veridian E-Journal ปีที่3, ฉบับที่3 (กันยายน – ธันวาคม) : 52.
- จารุณี ทรัพย์ประเสริฐ. (2552). **ผลการการเสนอตัวแบบผ่านนิทานสร้างเสริมสุขนิสัยโดยใช้สื่ออุปกรณ์ในเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว, มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). **การทำหนังสือสำหรับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). **เทคโนโลยีการศึกษาและทฤษฎีการวิจัย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นฤมล จิวแพ. (2549). **ผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2547). **การปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย ความรักชาติและรักวัฒนธรรมไทย**. รายงานการประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประจำปี2547 ครั้งที่42. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เปี่ยม นฤธิมา. (2549). **การใช้นิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการควบคุมอารมณ์ตนเองของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงช่วงชั้นที่1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- พัชร สานแก้ว. (2536). **จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- พูนสุข ช่วยทอง. (2548). **ครอบครัวและคุณภาพเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิบูลย์การปก.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2547). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่1. นครปฐม: โครงการส่งเสริมการผลิตตำรา และเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฤกษ์ชัย คุณูปการ. (2539). **หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรม**. พิษณุโลก: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ลัดดาวัลย์ ยรรยงสง่า. (2548). **การพัฒนาชุดนิทานเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของเด็กวัยเตาะแตะ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2542). **การเล่านิทาน**. กรุงเทพฯ: เอส พี เอฟพริ้นติ้ง กรุป จำกัด.

ศุภศิริ บุญประเวช. (2552). การพัฒนาหนังสือนิทานเพื่อเพิ่มทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.

สายทิพย์ บำบัดภัย. (2552). ผลของการเล่านิทานก่อนนอนโดยพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมในเด็กประถมวัย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว, มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.

สุริยเดว ทรีปาตีและคณะ. (2556). โครงการศึกษาสภาวะการดำเนินงานชีวิตนักเรียนมัธยมทั่วประเทศ. วารสารกุมารเวชศาสตร์, 52, 1(มกราคม-มีนาคม) 36-43.

อรรณพ ปิณฑน์โอวาท. (2552). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

Bee Helen. (1975). Moral Development. The Developing Child London. United States of America.

เอกสารอ้างอิงประเภทสื่ออินเทอร์เน็ต

ทีมข่าววัฒนธรรมไทยรัฐออนไลน์. (2557). สร้างคนดีมีคุณธรรม กรม. “ประยุทธ์1” ปั่นโรดแม่ปเดินหน้าประเทศณรงค์ค่านิยม 12 ประการ. เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.thairath.co.th/content/456485>